

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Jugoslávská 23

Adresa: ZŠ Ostrava-Zábřeh, Jugoslávská 23, 700 30 Ostrava-Zábřeh

Identifikátor školy: 600 144 941

Termín konání orientační inspekce: 17. - 20. září 2002

Čj.:	146 1969/02-05043
Signatura:	on6cw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Jugoslávská 23 je úplnou základní školou s 25 třídami. V době inspekce plnilo ve škole povinnou školní docházku 595 žáků.

Součástí školy je školní družina. Školní jídelna je v současné době samostatným zařízením.

Zatím je škola organizační složkou Městského obvodu Ostrava-Jih. Jako příspěvková organizace bude pracovat až od 1. ledna 2003, kdy získá právní subjektivitu.

Škola poskytuje základní školní vzdělání žákům části Městského obvodu Ostrava-Jih, která je vymezena obecní vyhláškou o spádových obvodech. Navštěvují ji i žáci z jiných obvodů. Škola pracuje dle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Žáci se specifickými poruchami učení a chování jsou vřazováni do běžných tříd. Podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny je jim poskytována individuální péče.

Škola ve sledovaném období hospodařila s finančními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele na zabezpečování neinvestičních výdajů přidělenými prostřednictvím Úřadu Městského obvodu Ostrava-Jih a Magistrátu města Ostravy, odboru financí a rozpočtu. Hospodaření v roce 2001 se řídilo platnou legislativou.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a tělesná výchova
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v sledovaných předmětech
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období 2001 (dodržení limitu prostředků na platy, limitu prostředků na ostatní platby na provedenou práci a limitu počtu zaměstnanců, zúčtování státních prostředků včetně dodržení stanovených termínů, zpracování výroční zprávy o hospodaření)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků školy byla hodnocena ve vztahu k předmětu inspekce, tj. u učitelů, kteří vyučují v školním roce 2002/03 předměty český jazyk, anglický jazyk, matematika a tělesná výchova.

Všechny vyučující českého jazyka splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v 6. - 9. ročníku ve smyslu závazné právní normy včetně aprobační kvalifikace. Šest učitelek anglického jazyka získalo odbornou a pedagogickou způsobilost pro 1. nebo 2. stupně (v jednom případě jde původně o absolventku neučitelského přírodovědného vysokoškolského oboru s doplňujícím pedagogickým vzděláním). Žádná z nich se tedy nevěnovala studiu anglického jazyka na vysoké škole (dvě absolvovaly vysokoškolská studia ruského jazyka a jedna složila státní zkoušku z anglického jazyka v jazykové škole). Tři vyučující matematiky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dva vyučující získali odbornou způsobilost. Vyučující tělesné výchovy splňují

podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výchovná poradkyně splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku a absolvovala specializační studium výchovného poradenství.

Vedení školy optimálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost všech vyučujících předmětů, na něž byla orientační inspekce zaměřena. Svědčí o tom skladba úvazků jednotlivých vyučujících. Převládají v nich ve většině případů předměty aprobací, které vyučující studovali na vysoké škole. Výjimkou jsou vyučující, které vystudovaly ruský jazyk.

Ve škole byly zřízeny předmětové komise a metodická sdružení. Pravidelně se scházejí a ze svých schůzek pořizují zápisy. Ze zápisů vyplývá, že se v převážné míře věnují organizačním záležitostem spojeným s výukou či se soutěžemi a mimoškolními akcemi, sledují plnění tematických plánů (zpoždění probraného učiva), hodnotí výsledky písemných prací, ale poměrně málo se zabývají odbornými problémy spojenými s obsahem učiva a metodikou výuky. Nejsou plánovány vzájemné hospitace a ukázkové hodiny. Všichni vyučující předmětu jsou členy příslušné předmětové komise. Předmětová komise českého jazyka si jako hlavní úkoly stanovila probouzet zájmy žáků o literaturu, četbu knih, výchovně působit na žáky prostřednictvím uměleckých děl a vést je k účasti na kulturním životě společnosti. Doplnuje kabinet češtiny pomůckami a podporuje profesní růst vyučujících. Posléze organizuje přípravu žáků ke studiu ve středních školách, podává návrhy na zakoupení učebnic a podílí se na výměně zkušeností mezi učiteli.

Činnosti pro zajištění provozu školy jsou koordinovány užším vedením školy (ředitelka, zástupci, vedoucí školní družiny, výchovná poradkyně a podle potřeby i předsedové předmětových komisí a metodických sdružení), které se pravidelně schází. Hlavní úkoly školního roku jsou rozpracovány do měsíčních a týdenních plánů, s nimiž jsou zaměstnanci seznamováni na nástěnkách.

Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům jsou přiděleni uvádějící učitelé. Péče o začínající a nekvalifikované učitele se neřídí přesným plánem, který by měl písemnou podobu.

Kontrolní činnost vedení školy je realizována v souladu s plánem kontrol doplněným o plán hospitací a ukázkových hodin. Plán počítá s pravidelnými průběžnými kontrolami, je členěn do měsíců. Nepočítá s ověřováním výsledků vzdělávání tzv. ředitelskými prověrkami či testy. Kontrolní prověrky z českého jazyka a matematiky uvedené v plánu kontrol jsou písemné pololetní práce, které sestavují, zadávají a opravují samotní vyučující. Standardizované testy v posledním období škola nepoužila. Opomenuty nejsou při plánování kontrol oblasti bezpečnosti a požární prevence. Z hospitací pořizuje vedení školy záznam, s nímž seznamuje vyučujícího. V období od poslední inspekce nebylo nutno přijímat na základě zjištění z kontrolní činnosti opatření vůči zaměstnancům. Výsledky kontrol posloužily po analýze k plánování v dalším školním roce.

Systém dalšího vzdělávání v školním roce 2002/03 je zachycen v plánu personálního rozvoje pracovníků školy. Správně jsou v něm stanoveny prioritní oblasti (jazykové vzdělávání, počítačová gramotnost vyučujících, vzdělávání vedoucích pracovníků, výchova k zdravému životnímu stylu, osobnostní a sociální výchova a první pomoc a ochrana člověka za mimořádných situací). Vyučující se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak servisní organizací Služba škole Ostrava a vzdělávacími organizacemi Pedagogické centrum Ostrava a Střediskem informačních služeb Nový Jičín, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami. Vyučující studují odborné časopisy a publikace.

Před inspekcí byly prostřednictvím žáků osmi vybraných tříd 5. - 9. ročníku předány rodičům dotazníky České školní inspekce. Z více než 200 dotazníků se vrátilo 94 vyplněné. Žáci jedné z devátých tříd možnost odevzdat dotazník (až na jednoho nevyužili).

Celkově bylo hodnocení školy rodiči (a žáci 7.- 9. ročníku) ve většině oblastí kladné. Téměř 80 % rodičů je zcela spokojeno nebo spíše spokojeno se vzdělávacím programem, který škola realizuje. Asi 65 % rodičů vyjádřilo spokojenost s nabídkou nepovinných a volitelných předmětů. Přes 70 % rodičů je spokojeno s tím, jak se ve vyučování používají různé pomůcky. To platí i o volbě mimovyučovacích aktivit vybraných pro žáky školou a o vyváženosti klasifikace ústního a písemného projevu. Ovšem na otázku, zda žáci běžně pracují se školním počítačovým vybavením, téměř 80 % rodičů dalo zápornou odpověď. Vzhledem k tomu, že inspekce proběhla na začátku školního roku v době, kdy byla teprve uváděna do provozu nová počítačová učebna, není procento záporných odpovědí překvapením. Zadání dotazníkové otázky č. 6 vedlo zřejmě k nedorozumění, protože většina rodičů (přes 70 %) na otázku neodpověděla. Takže jen 20 % rodičů je přesvědčeno, že alespoň jeden vyučující jejich dítě dobře zná. Méně než 50 % rodičů si myslí, že se učitelé zajímají o problémy jejich dítěte. Ovšem téměř 80 % rodičů potvrzuje, že jsou dostatečně informováni o výsledcích dítěte ve škole. Asi 60 % rodičů vyjádřilo názor, že se jejich dítě cítí ve škole spravedlivě hodnoceno. Vysoké procento žáků, kteří se domnívají, že nejsou hodnoceni spravedlivě (přes 30 %), nutí k zamyšlení. Většina rodičů neodpověděla na otázku, zda považují délku domácí přípravy za přiměřenou nebo ne, i když uváděli, že se žáci 5., 6. a 7. ročníku připravují půl hodiny až jednu hodinu denně a u žáků vyšších tříd to bylo spíš jedna hodina až dvě hodiny a více denně. Spokojenost převládá při hodnocení nabídky mimoškolní zájmové činnosti (téměř 70 %). Téměř 70 % kladných odpovědí u hodnocení nabídky mimoškolní činnosti může vcelku uspokojit; méně však uspokojuje zhruba stejné procento kladných odpovědí na otázku, zda dítě ví, na koho se ve škole obrátit v případě, že je nespokojeno. Snad rozhoduje osobnost a práce třídního učitele, protože v některých třídách byli rodiče spokojeni. Rodiče jsou velmi spokojeni s prací školy, pokud jde o poskytování informací o nebezpečí kouření a užívání drog a prosazování zásad zdravého životního stylu. Oceňují také jasně stanovená pravidla daná školním řádem. Alarmující je ovšem nízké procento spokojených rodičů (18 %) při hodnocení úrovně toalet. Na konci dotazníků uváděli žáci či rodiče, že se není možno zavírat v kabinkách, což bylo v průběhu inspekce potvrzeno. Rodiče požadují papírové ručníky a toaletní papír.

V druhé části dotazníku mohli žáci 7. - 9. ročníku odpovídat sami. Řada rodičů žáků 5. a 6. ročníku druhou část vůbec nevyplnila. Proto jsou kladná či záporná vyjádření částečně zkreslena. Téměř 30 % žáků či rodičů si myslí, že výběr volitelného předmětu není úplně svobodný. Vedení školy potvrdilo, že nebylo možno uspokojit velký zájem o volitelný předmět informatika. Vcelku vyrovnaná byla procenta odpovědí, kterými byla hodnocena otázka po možnosti vyjádřit svůj názor. Odpovědi na některé další otázky z druhé části dotazníku potvrdily vyjádření z první části dotazníku: s počítači se zatím nepracuje pravidelně, většině vyučujících se daří vzbudit zájem většiny žáků alespoň o jeden předmět, asi 70 % žáků ví, na koho se ve škole obrátit, když potřebuje pomoc. S vědomím dobré informovanosti o zneužívání drog a dalších návykových látek z první části dotazníků kontrastuje skutečnost, že téměř 30 % žáků či rodičů nevyloučilo možnost, že se ve škole vyskytují drogy. Ve sděleních na konci dotazníků ovšem nikdo odpovědi nerozvedl konkrétními příklady (až na jedinou zmínku o kouření o přestávkách). Většina kladných odpovědí na účinné řešení projevů šikany (přes 60 %) uspokojuje, ale 16 % těch, kteří s řešením projevů šikany nejsou spokojeni, není bez významu. Stížnosti na šikanu rodiče v období od poslední inspekce nepodali.

V otevřených bodech na konci dotazníku rodiče a žáci nejčastěji upozorňovali špatnou úroveň toalet. Ve vyšších ročnících se ojediněle objevily i kritické reakce žáků na jednání učitelů, ale i

na jednání spolužáků. Vyjadřovali názor, že nejsou vždy bráni jako partneři, že připomínka či dotaz jsou považovány za provokaci, že se zmíněné chování trestá horšími známkami.

Odpovědi na otázky dotazníku svědčí o tom, že úsilí školy na vytvoření klimatu příznivého pro výchovu a vzdělávání je z větší části úspěšné. Stále však existují oblasti, s nimiž škola zatím nemůže být spokojena.

Kritéria hodnocení zaměstnanců mají písemnou podobu. Podpis zástupce odborové organizace a razítko stvrzují, že kritéria byla odborové organizace předložena.

Činnost školy vychází z koncepce, která byla před časem zpracována ředitelkou školy. Předložený dokument není opatřen datem a není v něm uvedeno, pro jaké období platí. není jasné, zda byl projednán se zaměstnanci školy a zda byl předložen zřizovateli. Přesněji jsou stanoveny záměry školy v dokumentu Hlavní úkoly z 30. srpna 2002, který je doplněn plánem exkursí a besed, plánem soutěží a školních akcí, miniprogramy pro Den Země a Den zdraví, protidrogovým programem Jak to vidím já, plánem personálního rozvoje pracovníků školy a plánem kontrol.

Práce školy se řídí vnitřním řádem, jenž se zabývá všemi důležitými oblastmi školního života (práva a povinnosti žáků i zaměstnanců, prevence záškoláctví atd.). Vnitřní řád doplňují další řády odborných učeben, školní družiny a školní jídelny. Významným dokumentem je vnitřní klasifikační řád. Velmi dobrou úroveň má plán environmentální výchovy.

Vnitřní informační systém má běžnou úroveň, která vyhovuje jak žákům, tak vyučujícím (nástěnky, školní rozhlas, schránka důvěry, žákovská samospráva, třídnické hodiny). Totéž platí pro vnější informační systém (třídní schůzky, individuální konzultace s učiteli a výchovnou poradkyní, zápisy v žákovských knížkách a deníčcích). Rada školy není zřízena, při škole pracuje sdružení rodičů. Výroční zpráva o činnosti školy v školním roce 2001/02 obsahuje všechny náležitosti dané příslušným zákonem.

Při kontrole rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky bylo zjištěno, že některá z rozhodnutí byla vystavena na základě odborných posudků, jež neobsahovaly posouzení školní zralosti, ale uváděly jako důvod pro odklad např. vadu výslovnosti nebo časté infekty horních cest dýchacích. V jednom případě byl odborný posudek vystaven psychologem, která nepracovala v pedagogicko-psychologické poradně ani v speciálně pedagogickém centru.

Rozhodnutí o odkladech jsou řádně evidována a mají na rozdíl od většiny dalších důležitých dokumentů vydaných vedením školy správní čísla.

Hodnocení personálních podmínek jako průměrných (negativa a pozitiva téměř v rovnováze) je výrazně ovlivněno tím, že vedení školy pracovalo v režimu bez právní subjektivity.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy byly hodnoceny ve vztahu k vyučovacím předmětům český jazyk, anglický jazyk, matematika a tělesná výchova.

Většina vyučovacích hodin je odučena v běžných třídách. Od poslední inspekce před čtyřmi roky poklesl počet žáků a některé místnosti bylo možno alespoň částečně vybavit jako odborné učebny. Nejvýraznější zlepšení je ve vybavení odborné učebny informatiky, kterou podle možností mohou využívat i v dalších předmětech. Pedagogům i žákům je k dispozici žákovská a učitelská knihovna s 3 239 tituly odborné literatury, beletrie i učebních textů. Nové knihy jsou zakupovány v závislosti na finančních možnostech školy.

Magnetofonové nahrávky a kazetové magnetofony mají k dispozici všechny vyučující anglického jazyka. V odborné učebně cizích jazyků je možno používat i videonahrávky. Kabinet anglického jazyka není v žádoucí míře vybaven odbornou literaturou, chybí dostatečný počet slovníků pro žáky, vybavení žáků kvalitními učebnicemi je na vysoké úrovni, což platí i pro ostatní sledované předměty. Škola se snaží pořizovat ucelené řady učebnic z jednoho nakladatelství.

Kabinet matematiky je vybaven průměrně, chybějí především drátěné modely geometrických těles. I pro výuku matematiky mohou učitelé využívat počítačovou učebnu.

Škola má k dispozici dvě tělocvičny, které svými parametry a vybavením odpovídají požadavkům pro výuku tělesné výchovy. Kabinet tělesné výchovy je vybaven základními sportovním náradím a náčiním. Kromě tělocvičen je k výuce tělesné výchovy využíván sportovní areál školy. Slouží především k zajištění výuky atletiky a míčových her.

Přes dílčí zlepšení proti stavu zjištěnému při předchozí inspekci jsou materiálně-technické podmínky hodnoceny jako průměrné, stoupající ceny učebnic a školních pomůcek a reálně klesající přídíly neumožňují výrazné zlepšení podmínek pro vzdělávání.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, ANGLICKÝ JAZYK, MATEMATIKA A TĚLESNÁ VÝCHOVA
--

Realizace vzdělávacích programů

V průběhu orientační inspekce bylo ověřeno, že škola nasazuje v jednotlivých ročnících předměty v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. Týdenní hodinové dotace se pohybují v mezích daných učebním plánem a jsou v jednotlivých ročnících dlouhodobě stabilní. Vedení školy proto nevypracovalo pro každou jednotlivou třídu přehled hodinových dotací jednotlivých předmětů na celou dobu školní docházky na 1. a 2. stupni.

Škola umožňuje svým žákům v souladu se vzdělávacím programem studium anglického jazyka od 4. do 9. ročníku. Menší část žáků se rozhodla pro studium německého jazyka.

V každé z tříd 7.- 9. ročníku mohou žáci volit z pěti volitelných předmětů. Jde o informatiku, sportovní výchovu, domácnost, dramatickou výchovu, seminář z přírodopisu a seminář z českého jazyka (nabídka není shodná ve všech ročnících).

Ve škole se vyučují nepovinné předměty sborový zpěv a pohybové hry.

Učební osnovy jsou rozpracovány do tematických plánů jednotlivých ročníků schválených vedením školy. Výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku byla dobrá a promyšlená. Tematické plány zpracované vyučujícími anglického jazyka pro školní rok 2002/03 počítají s probráním všech témat uvedených v osnovách vzdělávacího programu. V 5. ročníku jsou žáci seznamováni s budoucím a minulým časem, jak požaduje I. etapa výuky anglického jazyka. Učivo, jež bylo v doplňcích k vzdělávacímu programu vypuštěno (trpný rod, gerundium, ...), se sice stále vyučuje, ale je v tematických plánech označeno jako rozšiřující učivo a vyučující na jeho zvládnutí netrvají.

Průběh vzdělávání v jednotlivých předmětech je zachycen v třídních knihách.

Vědomosti a jazykové a jiné dovednosti ověřují vyučující pomocí pololetních písemných prací, dílčími testy a ústním zkoušením. Vedení školy výsledky výuky pomocí vlastních či standardních testů neověřuje. Dodržování osnov je vedením školy sledováno při hospitacích. Pracovníci školy připravují žáky na účast v řadě soutěží. Úspěchy žáků v soutěžích svědčí o dobré práci školy.

Všechny vyučující jsou seznámeny s individuálními vzdělávacími plány integrovaných žáků a dalších žáků se specifickými poruchami učení. Možnost požádat o slovní hodnocení není zákonnými zástupci integrovaných žáků vždy využita.

Vzdělávání je v předmětech inspekce realizováno v souladu se vzdělávacím programem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk

Byly navštíveny hodiny ve všech třídách 2. stupně. Úplná odborná a pedagogická způsobilost vyučujících českého měla pozitivní vliv na kvalitu sledované výuky.

Vždy v úvodní části vyučovacích jednotek byl vyučujícími stanoven didaktický cíl. Po úvodním opakování realizovaly vyučující cíle výuky prakticky ve všech navštívených hodinách pomocí informačně receptivních a dialogických metod, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. V jedné sledované hodině byl uplatněn princip skupinové výuky, a to tak, že třída byla rozdělena do šesti skupin po 4 až 5 žácích, které samostatně pracovaly na zadaném problémovém úkolu. Ve všech hodinách byli žáci vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, jejich aktivita díky motivaci učitelek byla dobrá.

V době inspekční návštěvy byla jedna sledovaná hodina věnována literární výchově, čtyři slohového výcviku, další pak mluvnici. Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po každém ukončení ústního projevu a zkoušení realizováno ústní formou. K autoevaluaci však žáci vyzváni nebyli.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná a odborně správná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli ukázněni a chovali se zcela přirozeně. Množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo učebním osnovám a typu školy. Ve dvou hodinách byla účelně použita didaktická technika.

Interakce a komunikace se při výuce řídila dohodnutými pravidly jednání, jež žáci akceptovali. Vyučující nejen respektovaly osobnost jednotlivých žáků, prokazovaly ve své činnosti ve sledovaných hodinách pozitivní vztah k žákům. Komunikace a vyjadřování žáků byly vesměs na průměrné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Výuka v inspekci sledovaných hodinách je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk

V průběhu orientační inspekce byly uskutečněny hospitace v devíti vyučovacích hodinách ve všech ročnících, v nichž je anglický jazyk vyučován s výjimkou čtvrtého. Žádná z šesti učitelek anglického jazyka se nevěnovala studiu anglického jazyka na vysoké škole, což se jen ojediněle v hodinách projevilo v dílčích nepřesnostech ve výslovnosti, v malém důrazu na rozvoj komunikativních dovedností žáků (u části vyučujících), v komunikaci vyučujících při řízení hodin (většina vyučujících) a také při práci s magnetofonovými nahrávkami (vcelku formální, nedotažená práce s nahrávkou). Zásadní negativní vliv personálních podmínek na výuku nebyl pozorován. To, co chybí ve formálním jazykovém vzdělání, nahrazují vyučující nadšením pro výuku anglického jazyka, které dovedou přenášet na většinu žáků. Dále se vzdělávají a dovedou vědomosti a dovednosti získané např. v kursu G-Projekt využít při výuce.

Všechny vyučující zařazovaly (byť v míře rozdílné) v úvodu hodin vstupní motivaci. Motivační aktivity jako píseň, říkanka, jazyková hra, jež podporují rozvoj komunikativních dovedností, upevňují výslovnost a posilují kladný vztah žáků k cizímu jazyku a také slouží jako prostředek relaxace, byly jednotlivými vyučujícími zařazovány v míře velmi rozdílné (od optimálního rozsahu v třídách 1. stupně, přes velmi dobrou či alespoň dobrou úroveň ve většině tříd 2.

stupně, až po sotva vyhovující rozsah v menší části tříd 2. stupně). I když většina vyučovacích hodin byla zaměřena na opakování procvičeného učiva, byli žáci jen ojediněle hodnoceni známkou při ústním či písemném zkoušení. Ústními pochvalami ovšem vyučující nešetřily. Žáci nebyli vyzýváni k sebehodnocení či vzájemnému hodnocení ani v průběhu hodin a ani v závěrečném shrnutí. To ostatně často zcela chybělo. Atmosféru výuky v řadě skupin negativně ovlivňoval vysoký počet žáků s velmi rozdílným nadáním pro studium jazyků (v jednom případě bylo z 26 žáků přítomno 24).

Ne všechny vyučující kladou dostatečný důraz na hlavní cíl výuky cizího jazyka - rozvoj komunikativních dovedností žáků, často totiž chyběly dialogy a jen zcela ojediněle se ve vyšších třídách objevil delší samostatný jazykový projev žáků. Magnetofonové nahrávky (v jednom případě i videonahrávka) byly používány velmi často, ale vcelku formálním způsobem (většinou pouze jeden poslech). Jen výjimečně byla magnetofonová nahrávka použita k nácviku výslovnosti jednotlivých slov, přízvuku či melodie věty.

Jak už bylo uvedeno, jen v části hodin pamatovaly vyučující na relaxaci.

Ojediněle byla v hodinách zařazena skupinová práce či práce ve dvojicích. Jen část vyučujících vede výuku v ucelených úsecích v anglickém jazyce. Často se vyskytly zbytečné překlady i základních pokynů pro práci, vyučující přecházely z češtiny do angličtiny a zpět v průběhu tří, čtyř vět.

S ohledem na vcelku průměrné podmínky materiální a zčásti podprůměrné podmínky psychohygienické (viz vysoké počty žáků v některých skupinách) je výuka anglického jazyka hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika (2. stupeň)

Hospitace byly uskutečněny ve všech dvanácti třídách 2. stupně. Matematika je dotována čtyřmi hodinami týdně. Dva začínající odborně způsobilí učitelé dosud nezískali požadovanou pedagogickou způsobilost, jejich malá metodická zkušenost nepříznivě ovlivňovala kvalitu výuky.

Žáci byli v úvodu vyučovacích jednotek motivováni oznámením cíle a stavby hodin. Probíraná témata byla v souladu s plněním učebních osnov. Učitelé pochopení látky ověřovali prostřednictvím hromadného opakování, zkoušení nebo krátkými písemnými prověrkami. Při řešení příkladů žákům pomáhali. Většina vyučujících si tak vytvářela zpětnou vazbu a prováděla následnou analýzu chyb. Zjištěné nedostatky byly zpravidla bezprostředně odstraňovány. Při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků, byla oceňována snaha a pokrok. Klasifikace byla zdůvodněná a objektivní. Ve většině hodin byly vytvořeny podmínky pro sebereflexi a sebehodnocení žáků. K vzájemnému hodnocení žáci nebyli vyzváni. Většina hodin postrádala závěrečné shrnutí probíraného učiva.

Vyučovací hodiny byly organizovány formou hromadného vyučování, v jehož rámci byla v částech většiny hodin realizována individuální nebo skupinová samostatná práce. Vyučující měli výuku naplánovanou, bezprostřední příprava na konkrétní vyučovací hodiny byla ovlivněna metodickou zkušeností učitelů. Pedagogové ve vyučování uplatňovali především informačně receptivní (vysvětlování) a reproduktivní (procvičování) vyučovací metody. Tempo výuky bylo přiměřené, členění hodin odpovídalo věku žáků, relaxaci nebyla věnována pozornost. Procvičování probírané látky byl vyčleněn dostatek času. Výuka byla doplněna funkčním použitím textových materiálů, učebnic a prostorových modelů geometrických těles. Až na výjimky dodržovali žáci pravidla komunikace, mohli uplatnit svůj názor a diskutovat. Jazykový projev učitelů měl dobrou úroveň. Při výuce se v několika hodinách vyskytly věcné chyby. Zásadní projevy nekázně žáků nebyly v průběhu hospitací zaznamenány.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky a výchovy vzdělávání v předmětu tělesná výchova

Skutečnost, že všichni vyučující tělesné výchovy, v jejichž hodinách proběhly hospitace, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, pozitivně ovlivňovala (spolu s osobností vyučujících, vysokou úrovní jejich pohybové kultury, praktickou znalostí pohybových dovedností a optimální úrovní tělesné zdatnosti) úroveň výuky tělesné výchovy.

Průběh všech hodin se vyznačoval soustavným používáním motivačních metod. Hry, soutěže, pozitivní hodnocení a povzbuzování udržovaly žáky v neustálé aktivitě a snaze po dosažení co nejlepších výkonů. Důležitým motivačním činitelem bylo aktivní zapojení všech vyučujících do pohybových aktivit. Hodnocení bylo průběžné, s korekčními postupy a plně respektovalo individuální dispozice žáků, oceňovalo jejich snahu i pokrok. Žáci byli vedeni také k sebekontrolě, sebehodnocení, k vzájemné toleranci a pomoci. V závěru hodin zhodnotili vyučující celkové splnění výukových cílů. Učitelé věnovali pozornost také verbálnímu zhodnocení činností a pohybových aktivit jednotlivých žáků. Bylo patrné, že smyslem tohoto hodnocení není pouhá klasifikace žáků, ale jejich tělesné a pohybové zdokonalování.

Vyučující měli obsah výuky zpracován v tematických plánech. Konkrétní učivo bylo zařazeno do vzdělávacích etap a respektovalo podmínky školy i schopnosti žáků. Činnosti, poznatky a návyky získané v povinném předmětu tělesná výchova mohou žáci ověřovat, doplňovat a obohacovat nejen v pohybových aktivitách o přestávkách, ale i ve volitelném předmětu sportovní výchova a ve sportovních soutěžích. Plán vyučovacích hodin vycházel z jasně formulovaných cílů, které respektovaly možnosti žáků a materiální i prostorové podmínky školy.

Cvičební úbor žáků byl adekvátní učebním činnostem v tělocvičně nebo na školním přírodním hřišti. Zvýšená pozornost byla věnována bezpečnosti žáků; podmínky pro pohybové činnosti byly kontrolovány, dopomoc a záchrana byly zabezpečeny.

Ve sledovaných hodinách převažovaly hodiny smíšeného typu charakteristické střídáním činností. Střídání činností snižovalo únavu a umožňovalo žáky optimálně zatěžovat v průběhu celé vyučovací hodiny. Učitelé organizovali výuku tak, že se střídala hromadná cvičení, cvičení ve skupinách či družstvech i individuální cvičení. V organizační části hodin byli žáci seznámeni s učebními cíli a s organizačními pokyny. Rušná část uvolňovala psychické napětí a byla zakončována dechovými cvičeními. Při cvičení v průpravné části hodin byla pozornost věnována přesnosti provedení. Byla zachována posloupnost protahovacích, uvolňovacích, posilovacích a relaxačních cvičení. Hlavní část hodin byla zpravidla členěna na nácvik a výcvik. V nácviku byl vyučujícími kladen důraz na osvojování pohybových dovedností. Ve výcviku byla pozornost zaměřena na opakování a zdokonalování pohybových dovedností. Vyvrcholením některých sledovaných hodin v hlavní části bylo zařazení dynamické pohybové hry. Závěrečná část sloužila k uklidnění organismu žáků a zhodnocení hodin. Při cvičeních, která se vyznačovala jednoduchostí a přirozeností, používali vyučující komplexní metodu. U složitých a obtížných pohybových dovedností, které si žáci nemohli osvojit jednorázově, bylo využíváno metody analyticko-syntetické. Použité metody byly optimální, odrážely náročnost učiva, respektovaly individuální schopnosti žáků, umožňovaly všem žákům úspěšné uplatnění a radost z pohybu. Z didaktických zásad preferovali učitelé zásadu přiměřenosti, názornosti a emocionálnosti. Zásadu přiměřenosti uplatňovali především při individuální formě výuky, kdy se jednotlivé výkony žáků lišily kvantitativně i kvalitativně v závislosti na schopnostech a možnostech jednotlivých žáků. Zásada názornosti usnadňovala žákům pochopení pohybového úkolu a oživovala vzdělávací stránku procesu učení. Zásada

emocionálnosti byla využita především při hrách a soutěžích. Výuka v hospitovaných hodinách byla efektivní z hlediska vlivu na podpůrně pohybový aparát v oblasti kloubní pohyblivosti, svalového systému, správného držení těla i při kompenzaci změn v úrovni vad a škod na podpůrně pohybovém aparátu žáků.

Neverbální komunikace vyučujících byla základem spolupráce ve sledovaných hodinách. Při hrách a soutěžích byly přirozenou formou rozvíjeny také komunikativní dovednosti žáků. Pedagogický takt učitelů byl jedním z rozhodujících faktorů, který se spolupodílel na pozitivním vztahu žáků k tělesné výchově a pohybovým aktivitám.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově jsou hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání v českém jazyce učitelky zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací v literární výchově a klasifikací vybraných písemných prací, tzv. desetiminutovek a diktátů v mluvnici a slohových prací ve slohovém výcviku. V anglickém jazyce se vedle ústního zkoušení uplatňují spíše kratší testy v rozsahu do 10 minut, ale také pololetní písemné práce.

V předchozích dvou letech se žáci školy úspěšně zúčastnili několika jazykových soutěží v českém a anglickém jazyce. Škola se účastní recitačních a literárních soutěží, olympiády v českém jazyce, soutěže Ministerstva vnitra ČR „Jak to vidím já“, spolupracuje s knihovnou v Ostravě-Výškovicích a navštěvuje divadelní představení pro jednotlivé ročníky.

Pro zjišťování úrovně znalostí v matematice využívají vyučující kromě zkoušení a desetiminutovek především hodinové čtvrtletní práce, které žáci píšou čtyřikrát ročně. Dalším prostředkem pro sledování a hodnocení úrovně žáků slouží pořádání školních kol matematických soutěží Pythagoriáda a Klokán. Ve školním roce 2001/02 se žák 5. ročníku umístil na 1. místě v celorepublikové soutěži Klokánek.

Škola dosahuje nadprůměrných výsledků ve dvou ze sledovaných předmětů, a sice v českém jazyce a tělesné výchově. Podprůměrná práce nebyla při inspekci zaznamenána. Význačným kladem bylo u všech sledovaných předmětů (a u většiny pedagogů) plánování výuky a bezprostřední příprava na jednotlivé vyučovací hodiny. Ne vždy pamatují vyučující na skutečně účinnou a promyšlenou motivaci žáků, která by využívala a podporovala mezipředmětové vztahy a především upozorňovala na praktické využití probíraného učiva. Systém evaluačních nástrojů má vcelku běžnou úroveň. Absence standardizovaných evaluačních nástrojů neumožňuje srovnání s ostatními školami.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Zřizovací listina školy a zařazení školy do sítě škol jsou v souladu. Zjištěné stavy žáků školy a jejich jednotlivých součástí nepřekračují kapacitu uvedenou v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Význačným kladem práce školy jsou výchova k ochraně životního prostředí, k zdravému životnímu stylu, protidrogová prevence a realizace doplňujících pedagogických programů (Zdravá škola a Dokážu to). Rodiče v dotaznících vyjádřili spokojenost s prací školní družiny a školního klubu.

Výchovné poradenství

Pro styk s veřejností nejsou výchovné poradkyni stanoveny pravidelné úřední hodiny, osvědčil se způsob individuálních konzultací podle přání rodičů. Výchovná poradkyně má k dispozici kabinet s odpovídajícím zázemím. Kabinet je vybaven odbornou literaturou a učebními pomůckami pro nápravu poruch učení. K informování veřejnosti o poradenských službách slouží nástěnka ve společných prostorách školy. Ve vchodu školy je umístěna schránka důvěry.

Činnost výchovné poradkyně se řídí plánem práce a je směřována do všech oblastí, které jsou určeny vyhláškou o výchovném poradenství. Plán je aktualizován vzhledem k současným úkolům a přesahuje stanovený rozsah. Výchovná poradkyně se podílí na vyhledávání žáků, jejichž psychický či sociální vývoj nebo požadavky na vzdělávací postupy vyžadují zvláštní pozornost, a zajišťuje vyšetření a návrhy odborných pracovníků. Spolupracuje s ostatními orgány a institucemi, které se podílejí na výchově žáků (pedagogicko-psychologická poradna, oddělení péče o dítě, úřad práce, Policie ČR atd.). Výchovná poradkyně koordinuje profesní orientaci a vede o ní dokumentaci, zajišťuje spolupráci s rodiči.

Systém výchovného poradenství ve škole je funkční, slouží v souladu s platnou legislativou. Poradenská činnost je plánovitá. Řídí se ročním plánem, který je strukturován měsíčně, průběžně je inovován a vyhodnocován. Výchovné poradkyni byla v předepsaném rozsahu upravena míra vyučovací povinnosti.

Škola poskytuje pomoc žákům s vývojovými poruchami učení a chování podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Ve škole probíhá reedukace ve skupinách. Výběr žáků do skupin, ve kterých probíhá náprava, provádějí vyučující. Nápravu zajišťují odborně a pedagogicky způsobilí vyučující, kteří ve své práci využívají doporučené pomůcky, učebnice, cvičební texty a další potřebné materiály.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ KALENDÁRNÍHO ROKU 2001

Dodržení závazných limitů regulace zaměstnanosti

Objem prostředků na platy zaměstnanců a limit počtu zaměstnanců zařazených v organizační složce obce, pro kterou plní úkoly zaměstnavatele Magistrát města Ostravy, nepřekročil upravený rozpočet. Limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci nebyl stanoven.

V této oblasti nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů.

Zúčtování státních prostředků včetně dodržení stanovených termínů

Přímé náklady použité touto organizační složkou obce byly se státním rozpočtem zúčtovány prostřednictvím Magistrátu města Ostravy.

V této oblasti nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů.

Efektivní využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu

Finanční prostředky poskytnuté zaměstnavatelem byly zejména použity na mzdové náklady související s platy pedagogů, provozních zaměstnanců a s nimi spojenými zákonnými odvody sociálního a zdravotního pojištění a příděl do sociálního fondu. Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu prostřednictvím Magistrátu města Ostravy byly použity pro potřebu

školy, a to zejména na nákup učebnic, učebních pomůcek, školních potřeb, osobních ochranných pracovních pomůcek a na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

V této oblasti nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů.

Úroveň zpracování výroční zprávy

Výroční zpráva o hospodaření obsahuje náležitosti, které vyžaduje platná právní norma o státní správě a samosprávě ve školství.

V této oblasti nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina vydaná dne 1. ledna 2001
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 12 035/02-21 s účinností od 1. 1. 2001
- kopie upřesnění kolaudačního rozhodnutí čj. Výst. 3493/98 z 2. prosince 1998
- kopie kolaudačního rozhodnutí čj. 1023/83 z 22. října 1983
- závazný posudek krajského hygienika čj. 17 229/232.1/95 z 21. listopadu 1995
- jmenování do funkce ředitelky základní školy ze dne 13. listopadu 1991
- koncepce rozvoje školy (bez data)
- hlavní úkoly pro školní rok 2002/03 z 30. srpna 2002
- organizace školy pro školní rok 2002/03
- plán personálního rozvoje pracovníků pro školní rok 2002/03
- plán environmentální výchovy z 30. srpna 2002
- plán výchovy k volbě povolání z 30. srpna 2002
- vnitřní řád školy z 30. srpna 2002
- zápisy z pedagogických rad vedené od roku 1998
- plán kontrol (bez data)
- plán hospitací a ukázkových hodin v školním roce 2002/03
- výroční zpráva za školní rok 2001/02
- zpráva o poskytování informací v roce 2001
- vnitřní klasifikační řád z 27. srpna 2002
- přehledy klasifikace žáků v školním roce 2001/02
- rozhodnutí o odkladech školní docházky provedené v roce 2001 a 2002
- protokoly z opravných zkoušek a komisionálních přezkoušení v školním roce 2001/02
- zřizovací listina vydaná dne 21. 12. 2000
- rozpis rozpočtu mzdových prostředků a OPPP na rok 2001 a stanovení limitu prostředků na platy a limitu počtu zaměstnanců ze dne 26. 2. 2001
- úprava rozpočtu a limitu mzdových prostředků č. 411 ze dne 27. 12. 2001, ve smyslu nařízení vlády č. 447/2000 Sb.
- rozúčtování mezd za období 1. - 12. 2001 ze dne 2. 1. 2002
- kritéria pro odměňování pro rok 2001

- kritéria pro odměňování pro rok 2002
- mzdové inventury 01. 2001
- mzdové inventury 01. 2002
- rozpis neinvestičních výdajů pro rok 2001 zpracovaný Magistrátem města Ostravy, odborem financí a rozpočtu dne 18. 12. 2001
- úprava neinvestičních výdajů pro rok 2001 – navýšení prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků zpracována Magistrátem města Ostravy, odborem financí a rozpočtu dne 15. 10. 2001
- statistické výkazy Škol (MŠMT) V 3 – 01 ke dni 30. 9. 2000 a ke dni 30. 9. 2001
- evidence osobních ochranných pracovních pomůcek
- inventarizace majetku a závazků ke dni 31. 12. 2001
- výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001

ZÁVĚR

Význačným kladem v oblasti personálních podmínek je plná odborná a pedagogická způsobilost vyučujících českého jazyka a tělesné výchovy. K tomu přistupuje skutečnost, že vyučujícím anglického jazyka je umožněno další vzdělávání. Celkové hodnocení průběhu vzdělávání v matematice bylo ovlivněno malou metodickou zkušeností dvou vyučujících. Vedení školy správně klade důraz na školení zaměstnanců v oblasti využití počítačů. Nedostatkem je nedotažená kontrola výsledků vzdělávání vedením školy.

V oblasti materiálně-technických podmínek je kladem vybavení žáků učebnicemi, ovšem na obnovu a doplnění sbírek učebních pomůcek pro všechny sledované předměty už nezbývají prostředky v dostatečné výši.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech sledovaných při orientační inspekci byly hodnoceny vesměs pozitivně. Význačným kladem bylo kompetentní užití účinných vyučovacích metod (ve většině případů), dosti rozšířeným nedostatkem je často formální, a proto neúčinná motivace žáků. Žáci nejsou vyzýváni k sebehodnocení. Význačným nedostatkem organizace jazykové výuky jsou některé příliš početné skupiny (až 26 žáků v jednom případě).

Škola v kontrolovaném období efektivně využívala prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop
	PhDr. Lubomír Kratochvíl
	Mgr. Karel Mareš

Další zaměstnanci ČŠI

Hana Strachotová, Milada Byrtusová

V Ostravě dne 18. října 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. 10. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PaedDr. Hana Černíková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>

Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
--------------	--

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	---	---
Zřizovatel ÚMOb Ostrava-Jih, odb. škol. a kult., Horní 3, PSČ 700 30	2002-11-12	146 2148/02-05043
Rada školy	není zřízena	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány